

BOŻENA PŁONKA-SYROKA
Collegium Witelona Uczelnia
Państwowa w Legnicy
ORCID 0000-0001-8743-4634

DOI: 10.4467/12311960MN.23.042.19092

75 lat polskiej medycyny i farmacji we Wrocławiu (1945–2020). Wybrane elementy historii wrocławskich wyższych uczelni. Część trzecia

75 years of Polish medicine and pharmacy in Wrocław (1945–2020). Selected elements from the history of higher education in Wrocław. Part tree

Summary

Professional training in medicine and pharmacy had begun in Wrocław by the fall of 1945. The Faculty of Medicine was created within the structure of Wrocław University and Wrocław University of Science and Technology. Two departments were established within it: the Pharmaceutical and Dentistry departments. In 1950, a specialized medical school was developed from the University, functioning briefly under the name of the Medical Academy (which was changed to the Academy of Medicine), already with an independent Faculty of Pharmacy. In 1979, the Medical Analytics Department was established within the Faculty of Pharmacy (which ceased its activities in 2020). In 1978, the Faculty of Nursing was created which was transformed into the Faculty of Public Health in 2001 and into the Faculty of Health Sciences in 2008. Starting in 1989, the school was called the Academy of Medicine in Wrocław (Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich). In 1992, the Post-Graduate Faculty of Medicine (existing until the academic year 2019/2020) was distinguished from the Faculty of Medicine. In 2000, the Department of Dentistry was transformed into the Faculty of Medicine and Dentistry. As a part of the school, liberal arts and social studies connected with medicine were also

developed in units located within the structure of various departments of the AM. The Academy of Medicine in Wrocław existed until 2011 when the decision was made to transform it into Wrocław Medical University (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich), functioning until now. The article presents the major stages in the history of medical schools in Wrocław after 1945, taking into consideration the external factors that had an effect on the changes occurring in them. It also presents their results. It consists of three parts. The first one presents the most important aspects of the history of the Faculty of Medicine of Wrocław University and Wrocław University of Science and Technology in the years 1945–1949. The second part discusses the history of the Academy of Medicine in the years 1950–2011, and the third one of Wrocław Medical University in the years 2011–2020. The article contains an extensive bibliography of studies concerning the history of these schools as well as the system of public medicine in Poland in the years 1945–2020, providing the context for their activities.

Słowa kluczowe: Wydział Lekarski Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, Akademia Medyczna we Wrocławiu, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

Keywords: Faculty of Medicine of the Wrocław University and Wrocław University of Science and Technology, Academy of Medicine in Wrocław, Wrocław Medical University

Historia Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w latach 2011–2020

Historia Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w ostatniej dekadzie jego działalności nie doczekała się jeszcze pełnego opracowania monograficznego. Dostępne jest jedynie omówienie pierwszego pięciolecia¹. Ponieważ opisywane w artykule procesy dotyczą współczesnego funkcjonowania uczelni, nie wszystkie będzie można przedstawić jako zakończone. Dotyczy to przede wszystkim przekształceń w strukturze organizacyjnej uczelni, które zostały omówione do stanu obowiązującego w kwietniu 2021 r. W artykule uwzględniłam zmiany zainicjowane w 2019 i zrealizowane do wiosny 2021 r. Nie jest to jednak stan ostateczny. Przyszłe opracowania historii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu powinny w związku z tym uwzględnić konieczność odwołania się do zarządzeń Rektora UMW dotyczących zmian w strukturze uczelni, wydanych w następnych miesiącach 2021 r. W trzeciej części artykułu poświęconego historii wrocławskiej

---

¹ M. Ziętek et al. (red.), *Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 2011–2015*, Wrocław 2016.

uczelni medycznej skoncentruję się, jak w poprzednich, na omówieniu kilku wybranych obszarów dokonujących się w uczelni przemian, wraz ze wskazaniem na istotną rolę czynników zewnętrznych, wywierających na nie wpływ.

Kontekst zewnętrzny przekształcenia wrocławskiej Akademii Medycznej w Uniwersytet Medyczny stworzyły wprowadzone w 2011 r. zmiany podstaw prawnych, regulujących zasady funkcjonowania szkolnictwa wyższego w Polsce². Ustawa z 18 marca 2011 r. wprowadzała nowe zasady klasyfikacji wyższych uczelni i ich podział na kilka kategorii. Wiązało się z tym zróżnicowanie uprawnień przyznawanych uczelniom przypisanym do danej kategorii, a także zróżnicowanie poziomu ich finansowania. Ustawa z 2011 r. wprowadziła zmiany w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r.³, zmuszając władze poszczególnych szkół wyższych do podjęcia działań związanych z potwierdzeniem uprawnień do zaliczenia do jednej z trzech wyróżnionych kategorii: uniwersytetów o pełnym zakresie uprawnień, prowadzących działalność naukową i dydaktyczną w obszarze więcej niż dziesięciu dyscyplin naukowych, uniwersytetów prowadzących taką działalność w obszarze mniej niż dziesięciu dyscyplin naukowych (z wyraźną specjalizacją w jednym z obszarów badań) oraz pozostałych szkół wyższych, które nie spełniały wyżej wymienionych kryteriów. Uniwersytety o szerokim profilu naukowo-badawczym miały otrzymać najwyższy poziom finansowania. Uniwersytety o węższym profilu działalności: medyczne, przyrodnicze, humanistyczne lub techniczne miały ograniczyć swój profil badań naukowych i działalności dydaktycznej do określonego zakresu dziedzin i dyscyplin. Finansowanie ich działalności ze środków centralnych

---

² Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2011 r. nr 84, poz. 455.

³ Prawo o szkolnictwie wyższym, Dz.U. z 2005 r. nr 164, poz. 1365 ze zm. Zmianie uległy artykuły 1, 2 i 3. Artykuł 3 ustępy 1 i 2 otrzymały brzmienie:

„¹ Wyraz «uniwersytet» może być używany w nazwie uczelni, której jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora co najmniej w dziesięciu dyscyplinach, w tym co najmniej po dwa uprawnienia w każdej z następujących dziedzin nauki:

¹) humanistycznych, prawnych, ekonomicznych lub teologicznych;

²) matematycznych, fizycznych, nauk o Ziemi lub technicznych;

³) biologicznych, medycznych, chemicznych, farmaceutycznych, rolniczych lub weterynaryjnych.

² Wyrazy «uniwersytet techniczny» mogą być używane w nazwie uczelni, której jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora co najmniej w dziesięciu dyscyplinach, w tym co najmniej sześć uprawnień w zakresie nauk technicznych”.

miało być w związku z tym niższe niż uniwersytetów zaliczonych do kategorii pierwszej. Trzecią grupą szkół miały stać się wyższe szkoły zawodowe, określane także mianem akademii. Prowadzona w nich działalność miała koncentrować się przede wszystkim na dydaktyce, w związku z tym przewidywano znaczne ograniczenie środków przyznawanych na prowadzenie w nich działalności naukowej. Z zaliczeniem uczelni do jednej z tych trzech kategorii miał wiązać się poziom wynagrodzeń zatrudnionych w nich pracowników. Władze Akademii Medycznej we Wrocławiu, w związku z wyżej wspomnianymi regulacjami ustawowymi, stanęły przed wyborem dalszego kierunku funkcjonowania uczelni. Pozostając przy nazwie Akademia, uczelnia była by bowiem zaliczona do kategorii wyższych szkół zawodowych.

Akademie medyczne funkcjonujące w Polsce w momencie wejścia w życie ustawy z 2011 r. nie obrały wobec jej postanowień jednolitej strategii postępowania. Niektóre zdecydowały się na włączenie w strukturę już istniejących dużych uniwersytetów⁴, natomiast inne podjęły decyzję o przekształceniu się w samodzielne uniwersytety medyczne⁵. To drugie rozwiązanie wybrała większość akademii medycznych w Polsce. Ich śladem podążył Wrocław. O wyborze takiej drogi dalszego rozwoju zadecydował duży potencjał naukowy i dydaktyczny wrocławskiej Akademii Medycznej, a także nowoczesna baza lokalowa, którą udało się stworzyć do 2011 r. Na wniosek władz uczelni złożony w 2011 r. 28 czerwca 2012 Sejm Rzeczypospolitej przyjął ustawę o nadaniu Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu nazwy Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich. 26 sierpnia 2012 r. ustawa została zatwierdzona przez Senat RP, a 8 września podpisana przez Prezydenta RP⁶.

W następnej dekadzie polskie wyższe szkolnictwo medyczne, w tym Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, było poddawane dalszym reformom, zmierzającym do ujednoczenia programów nauczania, dostosowania ich do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej, a przede wszystkim do podwyższenia jakości działalności naukowej i oparcia jej oceny na porównywalnych

---

⁴ Taką decyzję podjęto m.in. w Krakowie (AM przekształciła się w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego) i Bydgoszczy (AM przekształciła się w Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu).

⁵ Taką decyzję podjęto w Poznaniu (powstał Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu), Szczecinie (Pomorski Uniwersytet Medyczny), Białymstoku (Uniwersytet Medyczny w Białymstoku), Gdańsku (Gdański Uniwersytet Medyczny), Katowicach (Śląski Uniwersytet Medyczny), Łodzi (Uniwersytet Medyczny w Łodzi) i Warszawie (Warszawski Uniwersytet Medyczny).

⁶ Dz.U. z 2012 r., z dnia 10 sierpnia, poz. 915.

i wymiernych kryteriach. Dydaktyka, nadzorowana przez Państwową Komisję Akredytacyjną, została oparta na ujednocionej we wszystkich krajach UE podstawie programowej. Absolwenci Uniwersytetu Medycznego uzyskiwali porównywalny do innych uczelni w UE poziom punktów kredytowych i międzynarodowe dyplomy, umożliwiające podejmowanie pracy za granicą. Po zniesieniu ograniczeń w przemieszczaniu się w UE w tzw. strefie Schengen i po wprowadzeniu wzajemnego uznawania dyplomów ukończenia studiów we wszystkich krajach UE, część absolwentów polskich uczelni medycznych wybrała pracę w zagranicznych placówkach medycznych i naukowych. Miało to się okazać poważnym problemem nie tylko dla polskiego systemu medycyny publicznej⁷, lecz także dla dalszego kształtowania się kadry naukowej Wrocławskiego Uniwersytetu Medycznego. Wobec znaczących różnic w zarobkach oferowanych lekarzom w Polsce i w zachodnich krajach UE i w związku z trudnościami z dostępem do preferowanej przez absolwentów specjalizacji klinicznej, wielu młodych absolwentów UMW decydowało się na podjęcie pracy za granicą, gdzie łatwiej mogli uzyskać także wybraną przez siebie specjalizację i większe zarobki. Sytuacja ta przyczyniła się już w latach 2005–2012 do pojawienia się luki pokoleniowej wśród pracowników Uniwersytetu Medycznego. Dotyczyła przede wszystkim lekarzy zatrudnionych w szpitalach klinicznych. W latach 2012–2020 luka ta zaczęła się powiększać także w związku z brakiem nowych etatów dla pracowników naukowych. Wśród samodzielnych pracowników naukowych Uniwersytetu Medycznego coraz więcej lokowało się w grupie wiekowej 50+, podobnie jak zatrudnionych w szpitalach klinicznych pielęgniarek.

Brak możliwości zatrudnienia chętnych do podjęcia pracy w uczelni absolwentów (polityka przyjęć nowych pracowników była ograniczona sytuacją finansową uczelni) z tytułem doktora zaczął się z czasem przekładać na problemy ze wzrostem liczby publikacji na-

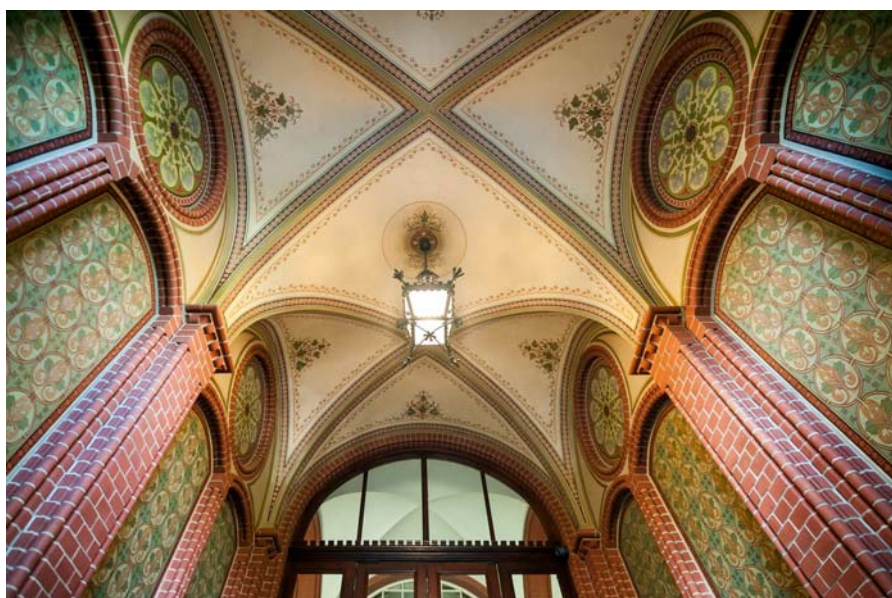
---

⁷ W latach 2005–2020 z polskiego publicznego systemu opieki medycznej ubyło ok. 40 tys. lekarzy i ok. 60 tys. pielęgniarek. Podjęli oni pracę za granicą. Według *Rocznika statystycznego 2020 GUS*, Warszawa 2020, s. 380, w 2019 r. w Polsce było czynnych zawodowo 23,7 lekarzy i 50,3 pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców. Według statystyk opublikowanych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) liczba lekarzy w Polsce w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców przewyższała jedynie Albanie (12 lekarzy na 10 tys.) i Czarnogórę (23 lekarzy na 10 tys.), a w 2020 r. była najniższa w Unii Europejskiej. Por. OECD/European Union, *Health at a Glance: Europe 2020: State of Health in the UE Cycle*, Paris 2020, s. 46. Do najniższych w skali europejskiej należy także występujący w Polsce wskaźnik dostępu do lekarzy specjalistów. Por. https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2019_chp_poland_polish.pdf [dostęp: 10.11.2021].

Fot. 1. Nowy budynek Biblioteki Głównej UMW

Źródło: Tomasz Walów

Fot. 2. Odnowione wejście do budynku Ginekologii

Źródło: Tomasz Walów

Fot. 3. Odnowione wejście do budynku Ginekologii
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 4. Odnowiony budynek Anatomii
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 5. Odnowiony budynek Biologii
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 6. Odnowiony budynek Chirurgii Szczękowej
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 7. Odnowiony budynek Farmakologii
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 8. Odnowiony budynek Mikrobiologii
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 9. Sala do nauki na fantomach CSM – sala 1
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 10. Sala do nauki na fantomach CSM – sala 2
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 11. Sala zabiegowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 12. Inauguracja roku akademickiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu 2012
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 13. Inauguracja roku akademickiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu 2013
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 14. Insygnia rektorskie Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 15. Insignia rektorskie Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 16. Centrum Symulacji Medycznej
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 17. Centrum Symulacji Medycznej
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 18. Nowy budynek modułowy
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 19. Nowy budynek modułowy
Źródło: Tomasz Walów

Fot. 20. Centrum Symulacji Medycznej
Źródło: Tomasz Walów

ukowych. Jak już wspomniałam w drugiej części tego artykułu, w latach 2012–2020 zdecydowana większość pracowników Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu posiadających wykształcenie medyczne wykonywała dodatkową pracę w prywatnym sektorze usług leczniczych lub była zatrudniona (często na kilku etatach) w placówkach państwowego systemu medycyny publicznej. Wzrastała również wśród pracowników UMW liczba właścicieli prywatnych przychodni specjalistycznych i klinik. Obowiązujący w uczelni system płac i brak znaczących gratyfikacji finansowych za uzyskanie habilitacji i tytułu profesora powodował stopniowy spadek zainteresowania wśród pracowników naukowych tą drogą rozwoju na rzecz komercjalizacji posiadanych kompetencji specjalistycznych.

W latach 2012–2020 władze wszystkich wydziałów Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu starały się prowadzić aktywną politykę projakościową, mającą na celu motywowanie pracowników zatrudnionych na etatach naukowo-dydaktycznych do zwiększenia aktywności publikacyjnej. Władze dziekańskie powołały specjalne komitety, które we współpracy z kierownikami katedr i zakładów przeprowadziły weryfikację tego obszaru działalności pracowników. Najlepsze rezultaty podjęte działania przyniosły na Wydziale Farmaceutycznym. W 2020 r. tylko jeden pracownik zaliczony do grupy N Wydziału nie opublikował w latach 2017–2020 żadnej pracy naukowej⁸. Jednocześnie aż 50% pracowników zaliczonych do grupy N, zatrudnionych na Wydziale Lekarskim, nie opublikowało w tym czasie żadnej publikacji. Rozwiązaniem tej kwestii władze uczelni zajęły się w 2021 r., wprowadzając nowe przepisy dotyczące regulaminu zatrudnienia. Część pracowników dotąd zatrudnionych na etatach naukowo-dydaktycznych, ale niewykazujących postępów w pracy naukowej wyrażanych liczbą publikacji, została przeniesiona na etaty dydaktyczne (ze zwiększonym obowiązkowym pensum dydaktycznym do 360 godzin). Z częścią natomiast umowy o pracę zostały rozwiązane. Podejmowane przez władze uczelni działania projakościowe odbywały się w kontekście obowiązującej ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (zwna także Ustawą 2.0 lub Konstytucją dla nauki)⁹ wraz z towarzyszący-

⁸ Była to pracownica przebywająca na urlopie macierzyńskim, a następnie wychowawczym. Większość pracownic znajdujących się w takiej samej sytuacji nie zawieszało jednakże swojej działalności publikacyjnej, co zostało odnotowane w statystyce Działu Bibliografii i Bibliometrii UMW.

⁹ Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2021 r., poz. 478 i 619.

mi jej rozporządzeniami¹⁰. Wprowadzały one standaryzację wymagań dotyczących efektów pracy naukowej, które są obliczane we wszystkich uczelniach w Polsce według tych samych kryteriów. Efekty te zostały uznane za podstawę oceny wyższych uczelni w kraju, która zadecyduje o dalszej przynależności danej szkoły wyższej do jednej z trzech zadeklarowanych w 2011 r. kategorii.

W latach 2012–2020 władze uczelni podjęły dalsze prace nad nowym ukształtowaniem struktury organizacyjnej UMW. Uzasadnieniem wprowadzanych zmian było dostosowanie struktury organizacyjnej uczelni do możliwości stwarzanych przez postęp nauk medycznych i dysponowanie przez uczelnię nowoczesną bazą lokalową. Podjęto decyzję o pełniejszym wykorzystaniu powierzchni szpitala klinicznego przy ul. Borowskiej 213 oraz nowych obiektów naukowo-dydaktycznych Wydziału Farmaceutycznego przy ul. Borowskiej 211. Przeniesiono do nich część klinik ze starego kampusu uniwersyteckiego przy ul. Curie-Skłodowskiej/Chałubińskiego/Marcinkowskiego/Pasteura. Na Wydział Farmaceutyczny, dysponujący nowoczesną bazą laboratoryjną i dydaktyczną, przeniesiono natomiast kierunek Dietetyka, zlokalizowany wcześniej w starym budynku przy ul. Parkowej 34. Zaplanowano także budowę nowych obiektów dla Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego i Wydziału Nauk o Zdrowiu. Zostaną one zlokalizowane w nowym kampusie uniwersyteckim przy ul. Borowskiej. W ten sposób do 2030 r. zdecydowana większość obiektów naukowo-dydaktycznych uczelni znajdzie się w jednym miejscu. Umożliwi to lepsze wykorzystanie możliwości zatrudnionej w uczelni kadry naukowej, a także laboratoriów i pomieszczeń dydaktycznych.

Reorganizacja wewnętrznej struktury wydziałów, rozpoczęta w 2012 r., ma zostać ukończona w 2021 r. Jej deklarowanym przez władze uczelni celem jest połączenie jednostek o tym samym profilu i umiejscowienie ich w strukturze jednego wydziału (a nie, jak dotąd, kilku). Reforma struktury ma się odbywać po kolei na poszczególnych wydziałach. Została już ukończona na Wydziale Farmaceutycznym (w 2020 r. zmieniono nazwę Wydziału, usuwając z niego człon

---

¹⁰ Rozporządzenie z dnia 12 września 2018 w sprawie kryteriów oceny programowej; rozporządzenie z dnia 12 września 2018 w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych; rozporządzenie z dnia 27 listopada 2018 w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych; rozporządzenie z dnia 22 stycznia 2019 w sprawie współczynników kosztochłonności. Por. *Przewodnik po reformie*, wyd. 1 poprawione, Warszawa 2019; *Ewaluacja działalności naukowej*, Warszawa 2019.

„z Oddziałem Analityki Medycznej”). Na pozostałych wydziałach jest obecnie w toku. Reforma ta stała się już jednak podstawą istotnych zmian w dydaktyce. Zmiany te zostały zaplanowane w 2019 r., a ich przeprowadzenie odbyło się do jesieni 2021 r., gdy studenci rozpoczęli nowy rok akademicki już według nowej podstawy programowej. Po wprowadzeniu ustawy o szkolnictwie wyższym z 2018 r. władze Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu podjęły decyzję o likwidacji Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego, który w 2019 r. zakończył działalność, i o scaleniu tworzących jego strukturę jednostek z jednostkami Wydziału Lekarskiego. W kwietniu 2021 r. zakończyła się także zaczęta w 2020 r. reforma uczelnianej humanistyki, której efektem było powołanie międzywydziałowego Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych, złożonego z trzech samodzielnych zakładów: Zakładu Humanistycznych Nauk Lekarskich, Zakładu Humanistycznych Nauk Farmaceutycznych i Zakładu Humanistycznych Nauk o Zdrowiu. Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych będzie prowadziło badania naukowe w dotychczasowych kierunkach, a działalnością dydaktyczną obejmie wszystkie wydziały uczelni.

Aktualna struktura organizacyjna Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, według stanu z 15 kwietnia 2021 r., przedstawia się następująco: uczelnia składa się z czterech wydziałów oraz jednostek międzywydziałowych: Studium Języków Obcych, Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz Studium Wychowania Fizycznego. W strukturze Uczelni znajduje się także Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego. W Wydawnictwie ukazują się trzy czasopisma *Advances in Clinical and Experimental Medicine*, *Dental and Medical Problems* oraz *Polimery w Medycynie*. Wydawnictwo UMW wydawało także do 2022 r. serie monografii o profilu humanistycznym, takie jak „Historia diety i kultury odżywiania” oraz „Doświadczenie choroby w perspektywie badań interdyscyplinarnych”. Było także współwydawcą niektórych tomów innych serii humanistycznych: „Studia Humanistyczne Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu” oraz „Kultura uzdrowiskowa w Europie”¹¹.

Wydział Lekarski UMW tworzą podane niżej jednostki, w których strukturze znajdują się jednostki niższego szczebla¹²: Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej (z Pracownią Endoskopii), Katedra

¹¹ Wszystkie te serie ukazywały się pod redakcją naukową prof. Bożeny Płonki-Syroki.

¹² Według: Załącznik nr 3 do zarządzenia nr 156/XVI R/2020 Rektora UMW z dnia 31 sierpnia 2020 r. Dane dotyczące jednostek UMW aktualizowałam do 15 kwietnia 2021 r. Struktura uczelni nadal jednak podlega zmianom.

Chirurgii Naczyniowej, Ogólnej i Transplantacyjnej (z Kliniką Chirurgii Naczyniowej, Ogólnej i Transplantacyjnej, Zakładem Chirurgii Endowaskularnej oraz Ponadregionalnym Centrum Chirurgii Endowaskularnej), Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dziecięcej, Katedra i Klinika Chirurgii Serca, Katedra Chirurgii Urazowej (z Kliniką Chirurgii Urazowej i Chirurgii Ręki), Katedra Neurochirurgii (z Kliniką Neurochirurgii, Zakładem Neurochirurgii Regeneracyjnej i Funkcjonalnej), Katedra Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu (z Pracownią Fotodokumentacji, Kliniką Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, Zakładem Medycyny Regeneracyjnej i Odtwórczej w Ortopedii), Katedra i Klinika Urologii i Onkologii Urologicznej (z pracowniami Badań Endoskopowych, Badań Urodynamicznych, Ultrasonografii Narządu Moczowo-Płciowego, Pozaustrojowej Litotrypsji-ESWL, Fotodiagnostyki Nowotworów Układu Moczowego i Laseroterapii), Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (z Laboratorium Naukowym Krzepnięcia i Fibrylizacji i z pracowniami Echo-Dopplerowską Serca i Układu Naczyniowego, USG Tarczycy i Narządów Jamy Brzuszej, Kompresjoterapii, Holterowską, Prób Wysiłkowych <bieżnia Track-Master>, Reangiografii Impedancyjnej, Segmentarnych Pomiarów Ciśnienia Tętniczego Krwi, Pracownią Video-Kapilaroskopii, oraz Oceny Sztywności Naczyń), Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc (z pracowniami Polisomnograficzną, Fizjopatologii Oddychania, oraz Bronchoskopii), Katedra i Klinika Endokrynologii, Diabetologii i Leczenia Izotopami (z pracowniami Testów Hormonalnych i Endokrynologii Molekularnej), Katedra Gastroenterologii i Hepatologii (z Kliniką Gastrologii i Hepatologii, oraz pracowniami Motoryki Przewodu Pokarmowego i pH-metrii, USG, Laboratorium Naukowym i Zakładem Dietetyki), Katedra i Klinika Hematologii, Nowotworów Krwi i Transplantacji Szpiku, Katedra i Klinika Kardiologii (z pracowniami Hemodynamiki, Pracownią Badań Echograficznych, EKG i Badań Czynnościowych, Elektrofizjologii i Elektrostymulacji Serca oraz Laboratorium Naukowym), Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej (z Laboratorium Specjalistycznym), Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych, Chorób Wątroby i Nabytych Niedoborów Odpornościowych (z pracowniami Badań Molekularnych i Monitorowania Zakażeń), Katedra i Klinika Pediatrii i Chorób Infekcyjnych (z Naukową Pracownią Immunologiczną i Bakteriologiczną), Katedra i Klinika Endokrynologii i Diabetologii Wieku Rozwojowego (z Laboratorium Naukowym), Katedra i Klinika Transplantacji Szpiku, Onkologii

i Hematologii Dziecięcej (z Laboratorium Naukowym), Katedra i Klinika Nefrologii Pediatricznej, Katedra Neurologii (z Kliniką Neurologii oraz pracownikami Potencjałów Wywołanych, Neuropsychologii, Akustyki Mowy, Neurookulografii, Samodzielną Pracownią Neuroelektrofizjologii Klinicznej, EEG z Wideometrią, Polisomnografią i Elektromiografią), Katedra Psychiatrii (z pracownikami Psychogeriatry i Choroby Alzheimerera, Genetyki Psychiatrycznej i Zdrowia Publicznego, Psychologii Klinicznej, Psychofarmakologii Klinicznej, Psychiatrii Sądowej, Psychiatrii Dzieci i Młodzieży, Kliniką Psychiatrii Zakładem Psychoterapii i Chorób Psychosomatycznych i Zakładem Psychiatrii Konsultacyjnej i Badań Neurobiologicznych), Katedra i Klinika Okulistyki, Katedra i Klinika Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi, Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii (z Pracownią Historii Dermatologii), Katedra Radiologii (z Zakładem Radiologii Ogólnej i Pediatricznej i Zakładem Radiologii Ogólnej, Zabiegowej i Neuroradiologii), Katedra Onkologii (z Kliniką Onkologii Ginekologicznej, Zakładem Chirurgii Onkologicznej i Zakładem Leczenia Systemowego Nowotworów Łitych i Kliniką Radioterapii), Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej (z pracownikami Fantomowymi, USG, Pierwszej Pomocy, Informatyki Medycznej, Ginekologiczno-Położniczą, Chirurgiczną, Diagnostyki i Terapii Ambulatoryjnej, Organizacji i Zarządzania w Ochronie Zdrowia, Laryngologiczną, Komunikacji Lekarz-Pacjent i Okulistyczną), Katedra i Zakład Medycyny Społecznej, Katedra i Zakład Rehabilitacji, Katedra i Zakład Immunologii Klinicznej (z pracownikami Cytometrii Przepływowej, Hodowli Komórek, Biologii Molekularnej, Immunohistochemii i Immunocytochemii, Markerów Krążących), Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Lekarskiej (z pracownikami Parazytologiczną i Biologii Molekularnej), Katedra i Zakład Farmakologii (z pracownikami Badań Behawioralnych, Badań Analitycznych oraz Badań Pozaustrojowej Perfuzji Serca), Katedra i Zakład Higieny, Katedra Medycyny Sądowej (z Zakładem Medycyny Sądowej oraz pracownikami Toksykologii Sądowej, Histopatologii, Laboratorium Ekspertyz 3D, Pracownią Tanatologii Sądowej, Zakładem Technik Molekularnych, Laboratorium Zakładu Technik Molekularnych, Pracownią Technik Molekularnych i Diagnostyki Klinicznej, Genetyki Sądowej – Dochodzenie Ojcostwa, Genetyki Sądowej, Medycyny Komórkowej i Zakładem Prawa Medycznego), Katedra i Zakład Mikrobiologii (z pracownikami Diagnostyki Mikrobiologicznej, Mykologiczną, Oznaczenia Lekowrażliwości, Biologii Molekularnej, Hodowli Komórek oraz Struktury Biofilmu), Katedra

dra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii (z pracownikami Diagnostyki i Monitorowania Niewydolności Narządowej oraz Monitorowania i Leczenia Zakażeń), II Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej, Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Pneumologii i Alergologii (z pracownikami Biochemiczno-Immunologiczną i Badań Czynnościowych Płuc), Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Zawodowych, Nadciśnienia Tętniczego i Onkologii Klinicznej (z pracownikami Ultrasonografii i Badań Naczyniowych, Badań Czynnościowych Układu Oddechowego i Polisomnografii, Holterowską, Spektrofotometrii Absorpcji Atomowej, Metabolizmu Komórki i Stresu Oksydacyjnego, Biochemiczną i Metabolizmu Lipidów, Biotoksykologii, HPLC oraz Farmakoproteomiki), I Katedra i Klinika Pediatrii, Alergologii i Kardiologii (z pracownikami Immunodiagnostyki Chorób Alergicznych, USG <Echokardiografii> i Diagnostyki Nieinwazyjnej Układu Krążenia), II Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia, III Katedra i Klinika Pediatrii, Immunologii i Reumatologii Wieku Rozwojowego (z Pracownią Immunologii Ogólnej na bazie Instytutu Genetyki i Mikrobiologii Uniwersytetu Wrocławskiego), I Katedra i Klinika Ginekologii i Położnictwa (z pracownikami Kolonoskopii i Patologii Szyjki Macicy oraz Terapii Fotodynamicznej), II Katedra Ginekologii i Położnictwa (z II Kliniką Ginekologii i Położnictwa i Zakładem Perinatologii), Katedra i Klinika Reumatologii i Chorób Wewnętrznych (z Laboratorium Naukowym), Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej (z Pracownią Naukowo-Badawczą Tlenoterapii Hiperbarycznej i Ośrodkiem Tlenoterapii Hiperbarycznej <OTH>), Katedra i Zakład Genetyki (z laboratoriami Badań Cytogenetycznych, Badań Molekularnych i Genetycznym Laboratorium Badawczym), Katedra i Klinika Neonatologii, Katedra i Klinika Geriatrii, Zakład Traumatologii i Medycyny Ratunkowej Wieku Rozwojowego (z pracownikami Fantomową Nauczania Symulacyjnego, Symulacji Komputerowych oraz Naukowo-Badawczą wpływu pól magnetycznych na organizmy żywe), Zakład Symulacji Medycznej, Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka, Zakład Anatomii Prawidłowej (z pracownikami Anatomii Mikroskopowej, Anatomii Okresu Prenatalnego, Biostatyki, Paleoanatomii, Multimedialnych Prezentacji Anatomicznych, Anatomii Ultrasonograficznej), Zakład Histologii i Embriologii (z pracownikami Mikroskopii Elektronowej, Hodowli Komórkowej I, Hodowli Komórkowej II, Histologii, Immunohistochemii, Biologii Molekularnej, Cytometrii Przepływowowej, Immunofluorescencji, Mikroskopii Konfokalnej, Inżynierii Genetycznej, Mikrodysekcji La-

serowej oraz Mikromacierzy Tkankowych), Zakład Profilaktyki i Leczenia Chorób Nowotworowych, Katedra i Zakład Dydaktyki Chirurgicznej (z Laboratorium Naukowym), Zakład Badań Ultrastrukturalnych, Zakład Dydaktyki Szkoły Wyższej, Katedra i Zakład Biofizyki i Neurobiologii (z pracowniami Mikrokalorymetrii i Neurobiologii, Mikroskopii Konfokalnej, Spektroskopii, Bioelektryczności <patch-clamp> i Biologii Molekularnej), Katedra Biochemii i Immunochemii (z Zakładem Chemii i Immunochemii oraz Zakładem Biochemii Lekarskiej), Katedra Fizjologii i Patofizjologii (z zakładami Fizjologii i Patofizjologii) oraz Katedra Patologii Klinicznej i Doświadczalnej (z zakładami Patologii Ogólnej i Doświadczalnej oraz Patologii Klinicznej).

Przedstawiona powyżej, rozbudowana struktura Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego, nadal nie jest, jak już wspomniałam, strukturą ostateczną. Plany jej dalszej przebudowy trwają i do 2021 r. były przedstawiane przez władze UMW pracownikom. Rozważa się m.in. wprowadzenie instytutów, jako szczebla pośredniego między wydziałem a istniejącymi w jego strukturze katedrami i zakładami. Instytuty mają grupować jednostki o podobnym profilu (np. Instytut Medycyny Wewnętrznej, Instytut Pediatrii). Ostateczna struktura uczelni ma lepiej wykorzystać potencjał kadry naukowo-dydaktycznej, a zarazem umożliwić zredukowanie zatrudnienia pracowników administracyjnych i pracowników obsługi. Zwolennicy wprowadzenia zmian w strukturze uczelni wprowadzających szczebel pośredni podkreślają także związaną z nimi możliwość zwiększenia posiadanych przez poszczególne katedry laboratoriów i sprzętu, a także niedublowania zakupów tego sprzętu. Reorganizacja jednostek uczelni w ramach wydziałów (niezależnie od tego, czy instytuty ostatecznie powstaną, czy nie) ma także stworzyć możliwość integracji badań prowadzonych w jednostkach o zbliżonym profilu. Przedstawiona powyżej struktura Wydziału Lekarskiego, według stanu z kwietnia 2021 r., pozwala w pełni uzmysłwić sobie rozwój potencjału naukowego i edukacyjnego uczelni w obszarze medycyny klinicznej, który dokonał się w ciągu ostatnich 75 lat.

Podobną ewolucję przeżył w ciągu 75 lat swojego istnienia wrocławski Wydział Farmaceutyczny. W 2021 r., w wyniku reformy rozpoczętej w 2020 r., jego struktura przybrała następującą postać¹³: Katedra Analityki Medycznej (z Zakładem Chemii Klinicznej i Hematologii Laboratoryjnej), Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej, Ka-

¹³ Ibidem.

tedra Biologii i Botaniki Farmaceutycznej (z Zakładem Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, Ogrodem Botanicznym Roślin Leczniczych z Pracownią Agroekologii i Zakładem Biotechnologii Farmaceutycznej), Katedra i Zakład Bromatologii i Dietetyki (z pracowniami Spektrometrii Absorpcji Atomowej i Chromatografii Gazowej), Katedra i Zakład Chemii Analitycznej, Katedra i Zakład Chemii Fizycznej i Biofizyki (z pracowniami Farmacji Fizycznej, Biofizyki Medycznej, Farmakokinetyki i Transportu Błonowego, Badań Preformulacyjnych w Farmacji, Cyfrowych Technik Obliczeniowych i Statystyki oraz Laboratorium Komputerowym), Katedra i Zakład Chemii Leków, Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej, Katedra i Zakład Chemii Organicznej, Katedra i Zakład Farmakognozji i Leku Roślinnego, Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej (z pracowniami Terapii Monitorowanej, Farmogenetyki i Farmakogenomiki, Farmakokinetyki Klinicznej, Farmakodynamiki, Farmacji Szpitalnej, Farmacji Onkologicznej, Farmacji Klinicznej, Centrum Badań Klinicznych Leków, pracowniami Racjonalizacji Farmakoterapii i Farmakoekonomiki, Farmakologii Społecznej, Analiz Statystycznych, Farmakokinetyki Leków Chiralnych i Regionalnym Ośrodkiem Monitorowania Niepożądanych Działań Leków), Katedra i Zakład Podstaw Nauk Medycznych (z Centrum Badawczo-Wdrożeniowym Zaawansowanych Terapii Komórkowych), Katedra i Zakład Technologii Leków, Katedra i Zakład Toksykologii (z pracowniami Markerów Uszkodzenia Dróg Moczowych, Toksykologii Molekularnej, Prewencji Toksykologicznej i Chemicznej Kancerogenezy), Katedra i Zakład Biomedycznych Analiz Środowiskowych (z pracowniami Badań nad Metalotioneiną, Toksykologii i Metabolizmu Ksenobiotyków oraz Elektroforezy Kapilarnej), Studium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego, Biblioteka Wydziału Farmacji, Katedra i Zakład Technologii Postaci Leku (z pracowniami Farmacji Społecznej, Biofarmacji, Opieki farmaceutycznej), Zakład Farmacji Przemysłowej (z pracowniami Chromatografii Gazowej <GC> i Spektroskopii, Chromatografii Cieczowej <HPLC> i Pracownią Techniczną Części Specjalistycznej z pokojem wagowym, Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej i Parazytologii, Pracownia Przesiewowych Testów Aktywności Biologicznej i Gromadzenia Materiału Biologicznego, Biobank Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, Katedra i Zakład Biologii Molekularnej i Komórkowej, Katedra Diagnostyki Laboratoryjnej (z Zakładem Diagnostyki Laboratoryjnej, Diagnostycznym Laboratorium Naukowo-Dydaktycznym, pracowniami Biochemiczną, Koagulologiczną, Analityki Ogólnej, He-

matologiczną, Immunochemiczną i Pokojem Pobrań). W skład Wydziału Farmaceutycznego wchodzi także Muzeum Farmacji. Wszystkie przedstawione powyżej jednostki Wydziału Farmaceutycznego mieszczą się (poza Muzeum Farmacji) w nowym kampusie Wydziału przy ul. Borowskiej 211.

Wydział Nauk o Zdrowiu, zreformowany według koncepcji tworzonej w latach 2019–2020, tworzą w 2021 r. następujące jednostki¹⁴: Katedra Pielęgniarstwa Klinicznego (z zakładami Onkologii i Opieki Paliatywnej, Pielęgniarstwa Internistycznego, Chorób Układu Nerwowego oraz Pielęgniarstwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki), Katedra Fizjoterapii (z zakładami Fizjoterapii, Rehabilitacji w Dysfunkcjach Narządu Ruchu – z pracownią Ergonomii i Monitoringu Biomedycznego, Klinicznych Podstaw Fizjoterapii oraz Medycyny Sportowej), Zakład Nauk Podstawowych, Studium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Nauk o Zdrowiu, Katedra Ginekologii i Położnictwa (z zakładami Ginekologii i Położnictwa i Położnictwa Praktycznego), Katedra Zdrowia Publicznego (z zakładami Promocji Zdrowia, Organizacji i Zarządzania, Gerontologii, Ekonomiki i Jakości w Ochronie Zdrowia), Katedra Pediatrii (z zakładami Propedeutyki Pediatrii i Chorób Rzadkich oraz Neonatologii), Katedra Chorób Serca (z Kliniką Chorób Serca, Samodzielną Pracownią Badań Układu Krążenia i Kliniką Transplantacji Serca i Mechanicznego Wspomagania Krążenia), Zakład Badań Przedklinicznych, Katedra Ratownictwa Medycznego (z Zakładem Ratownictwa Medycznego i z pracowniami Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnych Technologii, Innowacyjnych Technik Symulacji, Symulacji Medycznych Czynności Ratunkowych). Znajdujący się w strukturze Wydziału Zakład Medycznych Nauk Społecznych został przeniesiony do jednostki międzywydziałowej – Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych, a Zakład Dietyki na Wydział Farmaceutyczny. Główna siedziba Wydziału znajduje się na razie w pochodzącym z XIX w. budynku przy ul. Bartla, który nie spełnia już wymagań współczesnego procesu dydaktycznego. Pozostałe jednostki Wydziału mieszczą się w różnych lokalizacjach. W związku z tym władze uczelni podjęły decyzję o budowie nowej siedziby Wydziału Nauk o Zdrowiu, która znajdzie się w głównym kampusie uczelni przy ul. Borowskiej. Oddanie nowej siedziby do użytku przewidziane jest w ciągu najbliższych kilku lat.

Wydział Lekarsko-Stomatologiczny, po reformie struktury uczelni z lat 2019–2020, tworzyły w początkach 2021 r. następujące jednost-

---

¹⁴ Ibidem.

ki¹⁵: Katedra Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją (z Zakładem Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją, Pracownią Biochemiczną oraz Samodzielną Pracownią Stomatologii Cyfrowej), Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej (z pracownikami Protez Pooperacyjnych, Techniki Dentystycznej, CAD/CAM i Ceramiki Dentystycznej, Precyzyjnego Odlewnictwa Metali, Tworzyw Sztucznych), Katedra Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji (z Zakładem Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji, Pracownią Techniki Ortodontycznej, Zakładem Wad Rozwojowych Twarzy, Poradnią Wad Rozwojowych Twarzy, Samodzielną Pracownią Ortodoncji Dorosłych i Zakładem Stomatologii Zintegrowanej), Katedra i Zakład Chirurgii Stomatologicznej (z pracownikami Implantologii, Rentgenodiagnostyki i Stomatologii Obrazowej oraz Pracownią Laserową), Katedra i Zakład Peridontologii, Katedra i Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, Zakład Chirurgii Eksperymentalnej i Badania Biomateriałów (z pracownikami Hodowli Komórkowych, Biochemiczną, Histopatologiczną, Dokumentacji Fotograficznej i Zwierzyńcem), Studium Kształcenia Podyplomowego, Klinika Chirurgii Ogólnej, Małoinwazyjnej i Endokrynologicznej, Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii, Katedra i Zakład Patologii Jamy Ustnej (z Pracownią Naukową Badań Biologii Molekularnej), Katedra i Zakład Stomatologii Doświadczalnej, Zakład Immunopatologii i Biologii Molekularnej (z Pracownią Eksperymentalnej Komórkowej Regeneracji Tkanek i Laboratorium Patomorfologii i Biologii Molekularnej) oraz Katedra i Zakład Stomatologii Dziecięcej i Stomatologii Przedklinicznej. Główną siedzibą Wydziału jest budynek przy ul. Krakowskiej 26, nie spełniający już współczesnych wymogów dydaktycznych. Pozostałe jednostki wchodzące w skład jego struktury znajdują się w różnych lokalizacjach. W związku z tym władze uczelni podjęły decyzję o budowie nowej siedziby Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego w głównym kampusie Uniwersytetu Medycznego przy ul. Borowskiej.

Planowane nowe obiekty wydziałów Nauk o Zdrowiu i Lekarsko-Stomatologicznego wzbogacą już istniejącą, nowoczesną bazę naukowo-dydaktyczną Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Od momentu utworzenia Uniwersytetu uczelnia prowadziła w tym kierunku szeroki program inwestycyjny. Znaczącą poprawę dostępności do zbiorów uniwersyteckiej biblioteki naukowej zapewniono dzięki ich przeniesieniu do nowej siedziby, wybudowanej przy wsparciu środków z Unii Europejskiej, przy ul. Marcinkowskiego 2–6. Otwarta w 2015 r. Biblioteka Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu należy

¹⁵ Ibidem.

do największych bibliotek w mieście. Dysponuje obszerną czytelnią i gabinetami pracy indywidualnej dla studentów i pracowników. W Bibliotece znajduje się także obszerna i nowoczesnie wyposażona sala wykładowa, wykorzystywana na miejsce organizacji konferencji naukowych, wykładów Uniwersytetu III wieku¹⁶ itp. Od 2012 r. funkcjonuje także nowoczesna Biblioteka Wydziału Farmaceutycznego, zlokalizowana w głównym kampusie wydziału przy ul. Borowskiej 211. Jest wyposażona w nowoczesną czytelnię i obszerne magazyny. Kolejną inwestycją oddaną do użytku po przekształceniu uczelni w Uniwersytet Medyczny jest Ponadregionalne Centrum Onkologii Dziecięcej – Przyłodek Nadziei, otwarte we wrześniu 2015 r. Dzięki otwarciu tego nowego bloku szpitalnego Kliniki Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej uzyskano poprawę dostępności i jakości leczenia dzieci z chorobami nowotworowymi. W maju 2018 r. baza naukowo-dydaktyczna Wrocławskiego Uniwersytetu Medycznego wzbogaciła się o kolejny obiekt: Centrum Symulacji Medycznej. Centrum zostało zlokalizowane w zrewitalizowanym budynku dawnej pralni i kotłowni XIX-wiecznego kompleksu klinik przy ul. Curie-Skłodowskiej/Chałubińskiego/Marcinkowskiego. Mieszczą się w nim sale szpitalnego oddziału ratunkowego, intensywnej terapii dorosłych i dzieci, porodowa, neonatologiczna, operacyjna, środowiskowa, wewnątrz ambulansu, gabinety lekarskie, pracownie pielęgniarstwa i położnicze, pracownie umiejętności klinicznych, chirurgicznych, diagnostyki obrazowej oraz rzeczywistości wirtualnej. Pomieszczenia zapewniają możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych w warunkach zbliżonych do klinicznych, z zapewnieniem bezpieczeństwa studentów.

W latach 2012–2020 istotnym mechanizmem wspierania badań naukowych był przyjęty przez władze Uniwersytetu Medycznego system finansowania uczelnianych programów badawczych. System ten był oparty na przejrzystych i wymiernych podstawach, a przyznawanie środków na badania statutowe odbywało się na zasadach konkursowych na szczeblu uczelni, na podstawie wniosków składanych przez kierowników zakładów z poszczególnych wydziałów. System ten, dzięki swojej przejrzystości i uzależnieniu wysokości przyznawanych środków na badania prowadzone w ramach działalności statutowej katedr i zakładów od liczby punktów za publikacje naukowe uzyskanej w latach poprzednich, był wysoko oceniany przez pracowników: jako sprawiedli-

¹⁶ Uniwersytet Trzeciego Wieku rozpoczął działalność na Wrocławskim Uniwersytecie Medycznym w 2016 r. Funkcjonuje jako ogólnouczelniana jednostka organizacyjna, prowadząca działalność edukacyjną, profilaktyczną i integracyjną adresowaną do osób starszych (55+).

wy i efektywny. Umożliwiał stabilne planowanie badań w kilkuletniej perspektywie, z możliwością skalkulowania wysokości możliwych do uzyskania z uczelni środków na ich przeprowadzenie. W latach 2012–2015 możliwe było składanie przez katedry i zakłady kilku wniosków na realizację programów ST. Jednakże w latach 2015–2020, w związku z tym, że przyznawane środki na realizowanie kilku programów ST w tej samej jednostce były relatywnie małe, zdecydowano się na ograniczenie zakładowych programów badawczych do jednego. Umożliwiło to wzrost uzyskanych przez katedry i zakłady środków otrzymywanych z uczelni na jeden wybrany program. Znaczenie w procesie motywacji aktywności naukowej pracowników miał także uczelniany program nagród. Do 2018 r. przyznawano je na poszczególnych wydziałach, od 2018 r. nagrody były rozdzielane na szczeblu centralnym. Umożliwiło to oparcie podziału nagród na jednolitych w całej uczelni kryteriach punktowych. Dla pracowników mniej liczebnych wydziałów (jak np. Wydział Farmaceutyczny) oznaczało to wzrost wysokości uzyskiwanych nagród naukowych i dydaktycznych. Pula środków z funduszu nagród (kwota do podziału) nie była już bowiem rozdysponowywana według algorytmu powiązanego z liczbą pracowników danego wydziału, ale z liczbą punktów za publikacje uzyskanych w danym roku kalendarzowym przez kandydatów do nagrody.

Rok 2020 miał być rokiem jubileuszu Wrocławskiego Uniwersytetu Medycznego. Opracowano bogaty program obchodów, złożony z publikacji i konferencji naukowych. Liczne imprezy związane z tym jubileuszem, planowane od marca 2020 r., musiały jednak zostać odwołane. Ogłoszenie w marcu 2020 przez Rząd RP stanu zagrożenia epidemicznego wymusiło wprowadzenie zmian w działalności naukowej i dydaktycznej Uczelni. Wszystkie zajęcia dydaktyczne zostały zmienione na prowadzone w trybie on-line. Po zakończeniu kwarantanny w czerwcu 2020 r. możliwe było przeprowadzenie egzaminów semestralnych, końcowych i magisterskich w trybie hybrydowym. Niektóre z nich były przeprowadzane z udziałem pracowników i studentów w budynkach Uczelni, przy zachowaniu ścisłych reguł sanitarnych, większość została jednak przeprowadzona w trybie zdalnym. Także w roku akademickim 2020/2021 nauka na Uniwersytecie Medycznym była prowadzona w większości w trybie zdalnym. Umożliwiło to zahamowanie fali zakażeń, które wystąpiły wśród studentów we wrześniu i na początku października 2020. Ważnym elementem w działalności Uczelni było umożliwienie pracownikom naukowo-dydaktycznym i studentom przyjęcia w sposób zorganizowany szcze-

pionek przeciwko COVID-19. Zapisy na szczepienia organizowały poszczególne wydziały Uniwersytetu Medycznego już w październiku 2020 r. Pierwsze szczepionki pracownicy otrzymali w końcu grudnia 2020 r. Szczepienia były zorganizowane sprawnie, podobnie jak rejestracja, w której przeprowadzeniu uczestniczyli wolontariusze spośród studentów. Studenci wydziałów Lekarskiego i Farmaceutycznego podejmowali także, jak w trakcie powodzi z 1997 r., inne formy wolontariatu. Prowadzenie działalności naukowej i dydaktycznej w trakcie epidemii COVID-19 wymagało od wszystkich pracowników zwiększonego nakładu pracy i nie było wolne od problemów. Dydaktyka w latach 2019/2020 i 2020/2021 została jednak przeprowadzona w pełnym wymiarze, a absolwenci ukończyli studia w przewidzianym terminie. Pomimo wprowadzonych na uczelni rygorów sanitarnych, a od grudnia 2020 r. także szczepień ochronnych, wśród pracowników i studentów odnotowano kilkadziesiąt zachorowań na COVID-19. Kilka przypadków miało przebieg śmiertelny.

Od podjęcia decyzji o przekształceniu Akademii Medycznej we Wrocławiu w samodzielny Uniwersytet Medyczny (2011) i przeprowadzenia tej zmiany w sposób formalny (2012) miał miejsce dalszy rozwój kadry naukowej uczelni. Tak jak w poprzednich dekadach składała się ona w większości z własnych absolwentów, którzy stworzyli silne środowisko naukowe o znaczącym w skali Polski dorobku. Uczelnia utrzymała zainteresowanie studentów podejmowaniem studiów na wszystkich oferowanych przez nią kierunkach. Liczba chętnych, jak we wcześniejszych dekadach, przekraczała liczbę miejsc. Rozwój kadry naukowej UMW oraz dane dotyczące studentów przedstawiają zamieszczone poniżej tabele.

Tabela 1. Tytuły profesorów uzyskane przez pracowników UMW w latach 2011–2020¹⁷

Wydział	Liczba ogólna	profesor nadzwyczajny	profesor zwyczajny	tytuł naukowy profesora
Lekarski	60	29	16	15
Lekarsko-Stomatologiczny	25	10	10	5
Farmaceutyczny	26	12	9	5
Nauk o Zdrowiu	20	12	8	-
Kształcenia Podyplomowego	78	25	25	28

¹⁷ Dane uzyskane z Działu Spraw Pracowniczych UMW.

Tabela 2. Liczba doktoratów i habilitacji uzyskanych przez pracowników UMW w latach 2011–2020¹⁸

Wydział	Liczba ogólna	doktoraty	habilitacje
Lekarski	281	212	69
Lekarsko-Stomatologiczny	88	78	10
Farmaceutyczny	69	51	18
Nauk o Zdrowiu	93	75	18
Kształcenia Podyplomowego	420	328	92

W latach 2011–2020 nastąpił znaczący wzrost przyjęć na studia na kierunku lekarskim. Był on spowodowany koniecznością uzupełnienia liczby praktykujących w Polsce lekarzy. Część lekarzy wykształconych w trakcie powojennego wyżu edukacyjnego w polskich akademiach medycznych przeszła już bowiem na emeryturę, a wielu młodych podjęło pracę za granicą. W następnych latach władze UMW zamierzają podtrzymać ten trend wzrostowy. Tabele 3 i 4 przynoszą dane dotyczące przyjęć na studia w UMW i liczby absolwentów.

Tabela 3. Liczba studentów przyjętych na I rok studiów w UMW w latach 2011–2020¹⁹

Rok	Kształc. Podypl.	Wydział Lekarski	Lekarsko-Stom. Farm.	Nauk o Zdrowiu	Kształc. Podypl.
2011	375	93	236	750	120
2012	375	86	240	697	126
2013	426	112	234	708	161
2014	465	113	236	755	142
2015	476	110	252	758	158
2016	523	125	255	766	169
2017	522	112	242	807	134
2018	531	123	243	762	159
2019	533	109	234	772	196
2020	521	94	247	675	280

¹⁸ Dane uzyskane z Działu Spraw Pracowniczych UMW.¹⁹ Dane uzyskane z Działu Organizacji Dydaktyki UMW.

Tabela 4. Liczba absolwentów UMW w latach 2011–2020²⁰

Rok	Wydział Lekarski	Lek-Stom.	Farm.	Nauk o Zdrowiu	Kształcenia Podypl.
2011	283	84	129	813	89
2012	266	83	173	846	145
2013	281	87	159	676	151
2014	290	78	185	535	87
2015	321	95	157	454	141
2016	323	95	198	582	159
2017	348	98	157	600	140
2018	338	97	166	569	159
2019	393	116	186	591	134
2020	397	113	153	494	50

Gdy zestawi się liczbę osób przyjętych na studia na kierunkach lekarskich z liczbą absolwentów tych kierunków należy odnotować wysoką efektywność nauczania. Uczelnia nie odnotowała większej liczby rezygnacji ze studiów, ale jedynie wydłużenie czasu ich trwania związane z trudnościami w uzyskaniu zaliczeń wszystkich przedmiotów. Wprowadzenie na polski rynek pracy przez wrocławską uczelnię ponad 600 lekarzy rocznie jest znaczącym uzupełnieniem szczerpniętych zasobów wykwalifikowanych kadr lekarskich w Polsce.

Po przekształceniu wrocławskiej Akademii Medycznej w Uniwersytet Medyczny utrzymała się wysoka dynamika rozwoju międzynarodowej współpracy naukowej. Najwięcej zagranicznych instytucji naukowych wywodziło się, jak wcześniej, z Niemiec. Współpraca z największymi uniwersytetami niemieckimi miała charakter długoterminowy. Wiązała się uzyskaniem przez pracowników UMW możliwości odbywania w Niemczech stażów zagranicznych, uczestniczenia w różnych formach doksztalcania zawodowego, a także prowadzenia wspólnych badań naukowych. Przykłady współpracy międzynarodowej pracowników UMW w latach 2011–2020 przedstawia Tabela 5.

²⁰ Dane uzyskane z Działu Spraw Studenckich UMW.

Tabela 5. Wybrane kierunki współpracy międzynarodowej pracowników UMW w latach 2011–2020²¹

Kraj	Zagraniczna instytucja współpracująca	Współpracująca jednostka UMW
Niemcy	Uniwersytet Humboldta Berlinie	Klinika Hematologii i Onkologii Dziecięcej / Katedra i Klinika Chorób Serca
Niemcy	Uniwersytet w Bochum	umowa między uczelniami
Niemcy	Uniwersytet w Monachium	Katedra i Zakład Genetyki
Niemcy	Uniwersytet Techniczny w Dreźnie	umowa między uczelniami
Niemcy	Uniwersytet w Münster	Katedra Dermatologii, Wenerologii i Alergologii
Niemcy	Uniwersytet w Tybindze	Katedra i Klinika Chirurgii Naczyniowej, Ogólnej i Transplantacyjnej
Niemcy	Niemiecka Akademia Nauk Stosowanych w Erfurcie	Zakład Humanistycznych Nauk Wydziału Farmaceutycznego
Wielka Brytania	Uniwersytet w Edynburgu	umowa między uczelniami
Wielka Brytania	Uniwersytet w Londynie	Klinika Neurochirurgii
USA	Klinika Mayo w Rochester	umowa między uczelniami
Australia	Instytut Serca i Cukrzycy Baker IDI	Katedra i Klinika Kardiologii
Australia	Uniwersytet Tasmanii w Hobart	Katedra i Klinika Kardiologii
Białoruś	Uniwersytet Medyczny w Grodnie	Zakład Humanistycznych Nauk Lekarskich
Turcja	Uniwersytet w Stambule	Zakład Humanistycznych Nauk Wydziału Farmaceutycznego
Chiny	Uniwersytet w Anhui	umowa między uczelniami
Czechy	Uniwersytet w Pradze	Katedra Onkologii
Czechy	Uniwersytet w Ostrawie	umowa między uczelniami
Irlandia	Uniwersytet w Limerick	Katedra i Zakład Mikrobiologii
Holandia	Uniwersytet Medyczny w Groningen	Katedra i Klinika Chorób Serca
Japonia	Międzynarodowy Uniwersytet Medyczny w Tokio	II Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej
Kanada	Uniwersytet Prowincji Saskatchewan w Saskatoon	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Zawodowych i Nadciśnienia

²¹ Dane uzyskane z Działu Współpracy Międzynarodowej UMW.

Z przedstawionych w tabeli uniwersytetów niemieckich na szczególną uwagę zasługują Ruhr Universität w Bochum oraz Technische Universität w Dreźnie. Współpraca z tymi uczelniami datuje się bowiem od lat 60. XX w. Uczestniczyło w niej setki pracowników i studentów Akademii Medycznej, a następnie Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. W ostatniej dekadzie na mapie współpracy międzynarodowej UMW pojawiły się także nowe, odległe kierunki: Australia, Chiny i Japonia. Rozwijana jest także współpraca z Turcją. Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu stawiał także w latach 2011–2020 na rozwój współpracy międzynarodowej z uniwersytetami z krajów sąsiednich, takich jak Czechy, Białoruś, Ukraina, Rosja, Szwecja. Jest to istotne w przypadku prowadzenia badań populacyjnych dotyczących pacjentów żyjących w podobnych warunkach środowiskowych. W przypadku chorób zakaźnych, a także uwarunkowanych stylem życia, zanieczyszczeniem środowiska naturalnego i ujawniających się w zbliżonych warunkach klimatycznych ma to istotne znaczenie diagnostyczne, profilaktyczne i terapeutyczne.

Warte odnotowania są także inne formy współpracy międzynarodowej realizowanej w latach 2012–2020 przez pracowników uczelni. Pierwszą z nich jest udział w międzynarodowych konsorcjach badawczych realizowanych w ramach Unii Europejskiej. Przykłady takich programów to: *Profilaktyka Wtórna Chorób Sercowo-Naczyniowych u Osób Starszych*²², *Racjonowanie – brakująca opieka pielęgniarska: problem międzynarodowy i wielowymiarowy*²³, *Wpływ zmian w poziomie grawitacji podczas lotów kosmicznych na komórki nowotworowe*²⁴, *Optymalizacja opieki nad pacjentami z zespołem słabości...*²⁵, *Prospektywne studia epidemiologiczne nad ludnością wiejską i miejską*²⁶. W ramach współpracy międzynarodowej rozwijano także staże dla studentów i doktorantów. Odpowiednie umowy podpisano z placówkami medycznymi (klinikami uniwersyteckimi i samodzielnymi

²² Program realizowała w latach 2015–2020, w ramach europejskiego programu HORIZON 2020, Katedra i Klinika Chorób Serca, z udziałem zagranicznych partnerów z Hiszpanii, Francji, Niemiec, Włoch, Czech, Węgier i Wielkiej Brytanii.

²³ Program realizował w latach 2015–2020, w ramach tego samego programu HORIZON 2020, Zakład Pielęgniarstwa Internistycznego Katedry Pielęgniarstwa Klinicznego.

²⁴ Program realizowało kilka jednostek uczelni, we współpracy z Europejską Agencją Badań Kosmicznych.

²⁵ Program realizowała Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej, w ramach konsorcjum Europejskiej Innowacji i Partnerstwa dla Aktywnego Zdrowego Starzenia, z udziałem zagranicznych partnerów z Holandii, Portugalii, Włoch i Wielkiej Brytanii.

²⁶ Program realizowała w latach 2006–2021, wspólnie z Instytutem Studiów Populacyjnych, Katedra i Zakład Medycyny Społecznej.

szpitalami) w Niemczech (m.in. Bochum, Berlin, Görlitz), w Ukrainie (Kijów, Charków, Tarnopol, Lwów, Zaporże), w Gruzji, USA, Szwecji i Wielkiej Brytanii.

Rozwijała się także wymiana pracowników i studentów UMW w ramach programu ERASMUS. Dane liczbowe dotyczące ostatniej dekady przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Wyjazdy pracowników i studentów UMW w ramach programu ERASMUS (2011–2020)²⁷

Rok	Liczba pracowników	Liczba studentów
2011	24	116
2012	26	122
2013	25	135
2014	22	151
2015	26	163
2016	31	152
2017	36	145
2018	48	173
2019	57	193
2020	7	92

W podanym zestawieniu zwraca uwagę, podobnie jak w latach poprzednich, znaczna przewaga liczebna studentów korzystających z wyjazdów w ramach programu ERASMUS w stosunku do liczby pracowników. W latach 2018–2019 liczba ta uległa wprawdzie podwojeniu, ale nie jest to jeszcze wynik zadowalający. Program ten mógłby bowiem, w przypadku zwiększenia liczby korzystających z niego pracowników naukowych i przedłużenia czasu ich pobytu za granicą np. do 3 miesięcy, przyczynić się – dzięki nawiązaniu osobistych kontaktów naukowych z pracownikami instytucji goszczących – do wymiernych rezultatów dla uczelni, zarówno naukowych, jak i ekonomicznych.

Zakończenie

W ciągu 70 lat swojej działalności wrocławska Akademia Medyczna powstała na bazie utworzonego w 1945 r. Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, w 2011 r. przekształcona w Uniwersytet Medyczny, stała się jedną z największych państwowych uczelni we Wrocławiu. Skupiła wokół siebie szerokie grono uczonych, którzy wywarli wpływ na rozwój nauk medycznych i farmaceutycznych

²⁷ Dane uzyskane z Działu Współpracy Międzynarodowej.

w Polsce. W znaczący sposób wpisała się w proces kształtowania się po II wojnie światowej polskiej inteligencji medycznej, nie tylko we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku, lecz także w skali całego kraju. Dzięki dużej liczbie absolwentów stała się jedną z największych uczelni kształtujących współczesny standard medycyny klinicznej w Polsce. Jest instytucją uczestniczącą nie tylko w procesach wiedzotwórczych, lecz także kulturotwórczych, czego przejawem są remonty zabytkowej kamieniczki aptecznej z XIII w., w której znajduje się Muzeum Farmacji, a także rewitalizacja starego centrum szpitali klinicznych z końca XIX w.

Bibliografia

- Ewaluacja działalności naukowej*, Warszawa 2019.
https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2019_chp_poland_polish_pdf.
- OECD/European Union, *Health at a Glance: Europe 2020: State of Health in the UE Cycle*, Paris 2020.
- Prawo o szkolnictwie wyższym, Dz.U. z 2005 r. nr 164, poz. 1365 ze zm.
- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2021 r., poz. 487 i 619.
- Przewodnik po reformie, wyd. 1 poprawione*, Warszawa 2019.
- Rocznik Statystyczny 2020 GUS*, Warszawa 2020.
- Ustawa o nadaniu Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu nazwy Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, Dz.U. z 2012 r., z dnia 10 sierpnia, poz. 915.
- Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2011 r. nr 84, poz. 455.
- Zarządzenie nr 156/XVI R/2020 Rektora UMW z dnia 31 sierpnia 2020.
- Ziętek M. et al. (red.), *Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 2011–2015*, Wrocław 2016.